

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 24ης Ιουνίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως – Αποφάσεις-πλαίσια – Δεν έχουν άμεσο αποτέλεσμα – Υπεροχή του δικαίου της Ένωσης – Συνέπειες – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Άρθρο 4, σημείο 6 – Απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ – Άρθρο 28, παράγραφος 2 – Δήλωση κράτους μέλους βάσει της οποίας αυτό δύναται να συνεχίσει να εφαρμόζει τις υπάρχουσες νομικές πράξεις που διέπουν τη μεταφορά καταδίκων και ίσχυαν πριν τις 5 Δεκεμβρίου 2011 – Όψιμη δήλωση – Συνέπειες»

Στην υπόθεση C-573/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Σεπτεμβρίου 2017, στο πλαίσιο διαδικασίας για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος εις βάρος του

Daniel Adam Popławski,

παρισταμένου του:

Openbaar Ministerie

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, Αντιπρόεδρο, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, M. Βηλαρά και Κ. Λυκούργο (εισηγητή), προέδρους τμήματος, M. Plešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, C. G. Fernlund και S. Rodin, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 1ης Οκτωβρίου 2018,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- το Openbaar Ministerie, εκπροσωπούμενο από τον K. van der Schaft και την U. E. A. Weitzel,
- ο D. A. Popławski, εκπροσωπούμενος από τους P. J. Verbeek και O. M. Dieben, advocaten,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. K. Bulterman και τον J. Langer,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. J. García-Valdecasas Dorrego,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον R. Troosters και τον H. Krämer, καθώς και από την S. Grünheid,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2008, L 327, σ. 27).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της εκτελέσεως στις Κάτω Χώρες ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (στο εξής: ΕΕΣ) εκδοθέντος από το Sąd Rejonowy w Poznaniu (περιφερειακό πρωτοδικείο Poznań, Πολωνία) εις βάρος του Daniel Adam Popławski, για τον σκοπό εκτελέσεως, στην Πολωνία, στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5, 7 και 11 της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), αναφέρουν τα ακόλουθα:

«(5) Ο στόχος που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, να αποτελέσει ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, συνεπάγεται την κατάργηση της έκδοσης μεταξύ κρατών μελών και την αντικατάστασή της από σύστημα παράδοσης μεταξύ δικαστικών αρχών. Εξάλλου, η εισαγωγή ενός νέου απλουστευμένου συστήματος παράδοσης προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή είναι ύποπτα, προς το σκοπό της εκτέλεσης καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων ή ποινικής δίωξης[,] επιτρέπει να αρθούν η πολυπλοκότητα και το ενδεχόμενο καθυστερήσεων που είναι εγγενή στις ισχύουσες διαδικασίες έκδοσης. Οι κλασικές σχέσεις συνεργασίας που ισχύουν μέχρι σήμερα μεταξύ κρατών μελών θα πρέπει να δώσουν τη θέση τους σε σύστημα ελεύθερης κυκλοφορίας τόσο των προδικαστικών όσο και των οριστικών ποινικών αποφάσεων, σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

[...]

(7) Δεδομένου ότι ο στόχος της αντικατάστασης του πολυμερούς συστήματος εκδόσεως το οποίο έχει δημιουργηθεί επί τη βάση της [υπογραφείσας στο Παρίσι] ευρωπαϊκής σύμβασης εκδόσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1957 είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη ενεργούντα μονομερώς, και συνεπώς, λόγω της διάστασης και των αποτελεσμάτων της, δύναται να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, το Συμβούλιο [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] δύναται να εγκρίνει μέτρα, σύμφωνα προς την αρχή της επικουρικότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 της [Συνθήκης ΕΕ] και στο άρθρο 5 της [Συνθήκης ΕΚ]. Σύμφωνα προς την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο τελευταίο αυτό άρθρο, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

[...]

(11) Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης θα πρέπει να αντικαταστήσει, μεταξύ των κρατών μελών, όλες τις προηγούμενες νομικές πράξεις σχετικά με την έκδοση, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του τίτλου III της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν[, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, που υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19)] που αφορούν την έκδοση.»

4 Το άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου προβλέπει τα εξής:

«1. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς το σκοπό της σύλληψης και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.

2. Τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

[...]

5 Το άρθρο 4 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου ορίζει τα ακόλουθα:

«Η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης:

[...]

6) εάν το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει εκδοθεί προς το σκοπό της εκτέλεσης ποινής ή μέτρου ασφαλείας, στερητικών της ελευθερίας, όταν ο καταζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και αυτό το κράτος δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή ή το μέτρο ασφαλείας σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο·

[...]

Η απόφαση-πλαίσιο 2008/909

6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 ορίζει τα εξής:

«Σκοπός της παρούσας απόφασης-πλαίσιο είναι η θέσπιση των κανόνων σύμφωνα με τους οποίους ένα κράτος μέλος, προκειμένου να διευκολύνει την κοινωνική επανένταξη του καταδίκου, αναγνωρίζει καταδικαστική απόφαση και εκτελεί την ποινή.»

7 Το άρθρο 4, παράγραφοι 5 και 7, της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιοι ορίζει τα ακόλουθα:

«5. Το κράτος εκτέλεσης δύναται με δική του πρωτοβουλία να ζητήσει από το κράτος έκδοσης να διαβιβάσει την καταδικαστική απόφαση μαζί με το πιστοποιητικό. Ο κατάδικος δύναται επίσης να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές του κράτους έκδοσης ή του κράτους εκτέλεσης να κινήσουν τη διαδικασία διαβίβασης της απόφασης και του πιστοποιητικού, την οποία προβλέπει η παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο δεν γεννούν υποχρέωση του κράτους έκδοσης να διαβιβάσει την καταδικαστική απόφαση μαζί με το πιστοποιητικό.

[...]

7. Κάθε κράτος μέλος μπορεί, είτε κατά την υιοθέτηση της παρούσας απόφασης-πλαίσιο είτε αργότερα, να δηλώσει στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου ότι, στις σχέσεις του με άλλα κράτη μέλη που έχουν κάνει την ίδια κοινοποίηση, δεν απαιτείται προηγούμενη συναίνεσή του βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο γ) για την αποστολή της απόφασης και του πιστοποιητικού:

- α) εάν ο κατάδικος ζει και έχει διαμείνει νομίμως επί τουλάχιστον πέντε συναπτά έτη στο κράτος εκτέλεσης και διατηρεί μόνιμο δικαίωμα διαμονής στο συγκεκριμένο κράτος· ή/και
- β) εάν ο κατάδικος έχει εθνικότητα του κράτους εκτέλεσης σε περιπτώσεις εκτός της παραγράφου 1 στοιχείο α) και β).

[...]»

8 Το άρθρο 7, παράγραφος 4, της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιοι προβλέπει τα εξής:

«Κάθε κράτος μέλος μπορεί, κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης-πλαίσιο ή αργότερα, να κοινοποιήσει στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου δήλωση σύμφωνα με την οποία δεν θα εφαρμόζει την παράγραφο 1. Η δήλωση μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή. Οι σχετικές δηλώσεις ή οι ανακλήσεις τους δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.»

9 Το άρθρο 25 της ίδιας αποφάσεως-πλαίσιοι ορίζει τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη της απόφασης-πλαίσιο [2002/584], οι διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο εφαρμόζονται κατ' αναλογία, στο μέτρο που συνάδουν με τις διατάξεις της ανωτέρω απόφασης-πλαίσιο, στην εκτέλεση όταν ένα κράτος μέλος αναλαμβάνει να εκτελέσει την ποινή σε περιπτώσεις του άρθρου 4 παράγραφος 6 της απόφασης-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ ή εάν, ενεργώντας βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ, έχει επιβάλει τον όρο ότι ο κατάδικος πρέπει να επιστρέψει στο εν λόγω κράτος μέλος προκειμένου να εκτίσει την ποινή, ούτως ώστε να αποφευχθεί η ατιμωρησία του.»

10 Το άρθρο 26, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαίσιοι 2008/909 ορίζει τα εξής:

«Χωρίς να θίγεται η εφαρμογή τους μεταξύ κρατών μελών και τρίτων κρατών και η μεταβατική τους εφαρμογή σύμφωνα με το άρθρο 28, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο, από τις 5 Δεκεμβρίου 2011, θα αντικαταστήσει τις αντίστοιχες διατάξεις των ακόλουθων συμβάσεων που ισχύουν στις σχέσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη:

- της ευρωπαϊκής σύμβασης για τη μεταφορά καταδίκων της 21ης Μαρτίου 1983 και του πρόσθετου πρωτοκόλλου της σύμβασης αυτής της 18ης Δεκεμβρίου 1997,
- της ευρωπαϊκής σύμβασης για τη διεθνή ισχύ των ποινικών αποφάσεων της 28ης Μαΐου 1970,

- του τίτλου III κεφάλαιο 5 της σύμβασης της 19ης Ιουνίου 1990 περί εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα,
- της ευρωπαϊκής σύμβασης ανάμεσα στα κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την εκτέλεση αλλοδαπών ποινικών αποφάσεων της 13[ης] Νοεμβρίου 1991.»

11 Το άρθρο 28 της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Αιτήσεις οι οποίες παραλαμβάνονται πριν τις 5 Δεκεμβρίου 2011, εξακολουθούν να διέπονται από τις ισχύουσες νομοθετικές πράξεις για τη μεταφορά καταδίκων. Αιτήσεις που παραλαμβάνονται μετά την ημερομηνία αυτή διέπονται από τους κανόνες που θεσπίζουν τα κράτη μέλη δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

2. Ωστόσο, κάθε κράτος μέλος δύναται, κατά τη στιγμή της υιοθέτησης της παρούσας απόφασης-πλαίσιο από το Συμβούλιο, να δηλώσει ότι, σε περιπτώσεις όπου η αμετάκλητη απόφαση έχει εκδοθεί πριν από την ημερομηνία την οποία προσδιορίζει, ως κράτος έκδοσης και εκτέλεσης, θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις υπάρχουσες νομικές πράξεις περί μεταφοράς καταδίκων που ίσχυαν πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011. Αν έχει γίνει τέτοια δήλωση, οι πράξεις αυτές θα εφαρμόζονται στις περιπτώσεις αυτές σε σχέση με όλα τα λοιπά κράτη μέλη ασχέτως εάν έχουν προβεί ή όχι στην αυτή δήλωση. Η εν λόγω ημερομηνία δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της 5ης Δεκεμβρίου 2011. Η εν λόγω δήλωση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή.»

Το ολλανδικό δίκαιο

12 Ο Overleveringswet (νόμος περί παραδόσεως), της 29ης Απριλίου 2004 (Stb. 2004, αριθ. 195, στο εξής: OLW), που μεταφέρει την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 στην ολλανδική έννομη τάξη, προβλέπει στο άρθρο 6 τα εξής:

«1. Η παράδοση Ολλανδού υπηκόου δύναται να επιτραπεί εφόσον ζητηθεί για τους σκοπούς ποινικής έρευνας στρεφόμενης εναντίον του και εφόσον, κατά τη δικαστική αρχή εκτελέσεως, διασφαλίζεται ότι, αν ο εν λόγω υπήκοος καταδικαστεί στο κράτος μέλος εκδόσεως σε στερητική της ελευθερίας ποινή, χωρίς αναστολή, για πράξεις για τις οποίες δύναται να επιτραπεί η παράδοση, θα μπορεί να εκτίσει την ποινή αυτή στις Κάτω Χώρες.

2. Παράδοση Ολλανδού υπηκόου δεν επιτρέπεται αν αυτή ζητείται για την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής που του επιβλήθηκε με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

[...]

4. Η εισαγγελική αρχή ενημερώνει αμελλητί τον Υπουργό [...] για κάθε άρνηση παραδόσεως η οποία γνωστοποιείται με τη δήλωση της παραγράφου 3 ότι οι Κάτω Χώρες είναι διατεθειμένες να αναλάβουν την εκτέλεση της αλλοδαπής αποφάσεως.

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 έχουν εφαρμογή επίσης επί αλλοδαπού έχοντος άδεια παραμονής αορίστου χρόνου, εφόσον αυτός δύναται να διωχθεί στις Κάτω Χώρες για τις πράξεις τις οποίες αφορά το ΕΕΣ και εφόσον αναμένεται ότι δεν θα χάσει το δικαίωμά του διαμονής στις Κάτω Χώρες συνεπεία ποινής ή μέτρου ασφαλείας που θα του επιβληθεί μετά την παράδοσή του.»

- 13 Το άρθρο 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως ίσχυε πριν τεθεί σε ισχύ ο *Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties* (νόμος για την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση καταδικαστικών αποφάσεων σε στερητικές της ελευθερίας ποινές μετά ή άνευ αναστολής), της 12ης Ιουλίου 2012 (Stb. 2012, αριθ. 333, στο εξής: WETS), που θέτει σε εφαρμογή την απόφαση-πλαίσιο 2008/909, προέβλεπε τα ακόλουθα:

«Σε περίπτωση αρνήσεως παραδόσεως αποκλειστικά βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 2 [...], η εισαγγελική αρχή γνωστοποιεί στη δικαστική αρχή εκδόσεως ότι είναι διατεθειμένη να αναλάβει την εκτέλεση της απόφασεως, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11 της Συμβάσεως για τη μεταφορά καταδίκων, που υπεγράφη στο Στρασβούργο στις 21 Μαρτίου 1983, ή σύμφωνα με τα οριζόμενα σε άλλη εφαρμοστέα σύμβαση.»

- 14 Μετά την έναρξη ισχύος του WETS, το άρθρο 6, παράγραφος 3, του OLW ορίζει τα εξής:

«Σε περίπτωση αρνήσεως παραδόσεως αποκλειστικά βάσει των διατάξεων του άρθρου 6, παράγραφος 2 [...], η εισαγγελική αρχή γνωστοποιεί στη δικαστική αρχή εκδόσεως ότι είναι διατεθειμένη να αναλάβει την εκτέλεση της αποφάσεως.»

- 15 Το άρθρο 5:2 του WETS προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Ο [WETS] αντικαθιστά τον [Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (νόμο περί μεταφοράς της εκτελέσεως ποινικών αποφάσεων)], στις σχέσεις με τα κράτη μέλη της Ένωσης [...].

[...]

3. Ο [WETS] δεν εφαρμόζεται στις δικαστικές αποφάσεις [...] που κατέστησαν αμετάκλητες πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 16 Με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2007, η οποία κατέστη αμετάκλητη στις 13 Ιουλίου 2007, το Sąd Rejonowy w Poznaniu (περιφερειακό πρωτοδικείο Poznań) καταδίκασε τον D. A. Popławski, Πολωνό υπήκοο, σε στερητική της ελευθερίας ποινή ενός έτους με αναστολή. Με απόφαση της 15ης Απριλίου 2010, το ανωτέρω δικαστήριο διέταξε την εκτέλεση της εν λόγω ποινής.
- 17 Στις 7 Οκτωβρίου 2013, το ανωτέρω δικαστήριο εξέδωσε ΕΕΣ εις βάρος του D. A. Popławski με σκοπό την εκτέλεση της προμνησθείσας ποινής.
- 18 Στο πλαίσιο της κύριας δίκης, η οποία αφορά την εκτέλεση του εν λόγω ΕΕΣ, το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) διερωτήθηκε αν έπρεπε να εφαρμόσει το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, του OLW, που προβλέπει, υπέρ, μεταξύ άλλων, των προσώπων που διαμένουν στις Κάτω Χώρες, όπως ο D. A. Popławski, λόγο αυτοδίκαιου αποκλεισμού της εκτελέσεως ΕΕΣ.
- 19 Με απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 2015, το αιτούν δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο μια πρώτη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, στο πλαίσιο της οποίας επισήμαινε ότι, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, οσάκις αρνείται, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφοι 2 και 5, του OLW, να εκτελέσει ΕΕΣ, πρέπει να γνωστοποιεί ότι «είναι διατεθειμένο» να αναλάβει την εκτέλεση της ποινής βάσει συμβάσεως που έχει συνάψει με το κράτος μέλος εκδόσεως. Το αιτούν δικαστήριο διευκρίνιζε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμβάσεως που εφαρμόζεται στις σχέσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της

Πολωνίας και του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, πριν από τη δέσμευση για εκτέλεση της ποινής στις Κάτω Χώρες, πρέπει να έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, η δε πολωνική νομοθεσία δεν επέτρεπε την υποβολή τέτοιου αιτήματος για Πολωνούς υπηκόους.

- 20 Στην προμνησθείσα απόφαση, το αιτούν δικαστήριο υπογράμμισε ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η άρνηση παραδόσεως θα μπορούσε να καταλήξει σε ατιμωρησία του προσώπου το οποίο αφορά το ΕΕΣ. Συγκεκριμένα, μετά την έκδοση της αποφάσεως περί μη παραδόσεως, ενδέχεται να αποβεί αδύνατη η ανάληψη της εκτελέσεως της ποινής, λόγω μη υποβολής σχετικού αιτήματος εκ μέρους των πολωνικών αρχών.
- 21 Το αιτούν δικαστήριο εξέφραζε επομένως αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του άρθρου 6, παράγραφοι 2 έως 4, του OLV προς το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλασιού 2002/584, το οποίο επιτρέπει την άρνηση παραδόσεως μόνον εφόσον το κράτος μέλος εκτελέσεως «δεσμευθεί» να εκτελέσει την ποινή σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.
- 22 Με την απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλασιού 2002/584 έχει την έννοια ότι αποκλείει νομοθετική ρύθμιση κράτους μέλους θέτουσα σε εφαρμογή τη διάταξη αυτή, η οποία, σε περίπτωση που η παράδοση αλλοδαπού υπηκόου διαθέτοντος άδεια παραμονής αορίστου χρόνου στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους ζητείται από άλλο κράτος μέλος προς τον σκοπό εκτελέσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε στον εν λόγω αλλοδαπό υπήκοο με δικαστική απόφαση η οποία έχει καταστεί αμετάκλητη, αφενός, δεν επιτρέπει την παράδοση αυτή και, αφετέρου, περιορίζεται στην πρόβλεψη της υποχρέωσης των δικαστικών αρχών του πρώτου κράτους μέλους να γνωστοποιήσουν στις δικαστικές αρχές του δεύτερου κράτους μέλους ότι είναι διατεθειμένες να αναλάβουν την εκτέλεση της δικαστικής αυτής αποφάσεως, χωρίς, κατά τον χρόνο της αρνήσεως της παραδόσεως, να διασφαλίζεται η πραγματική ανάληψη της εκτελέσεως και χωρίς, επιπλέον, να μπορεί, σε περίπτωση που η εν λόγω ανάληψη αποδειχθεί ακολούθως αδύνατη, να ανατραπεί η άρνηση αυτή.
- 23 Με την ίδια απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι οι διατάξεις της αποφάσεως-πλασιού 2002/584 δεν έχουν άμεσο αποτέλεσμα. Υπενθύμισε, εντούτοις, ότι το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο του εσωτερικού δικαίου και εφαρμόζοντας τις αναγνωρισμένες από το δίκαιο αυτό ερμηνευτικές μεθόδους, να ερμηνεύει, κατά το μέτρο του δυνατού, τις σχετικές εθνικές διατάξεις υπό το πρίσμα του γράμματος και του σκοπού της εν λόγω αποφάσεως-πλασιού, πράγμα που σημαίνει, εν προκειμένω, ότι, σε περίπτωση αρνήσεως εκτελέσεως ΕΕΣ εκδοθέντος για την παράδοση προσώπου κατά του οποίου έχει εκδοθεί, στο κράτος μέλος εκδόσεως, αμετάκλητη δικαστική απόφαση που το καταδικάζει σε στερητική της ελευθερίας ποινή, οι δικαστικές αρχές του κράτους μέλους εκτελέσεως έχουν την υποχρέωση να διασφαλίσουν οι ίδιες την πραγματική εκτέλεση της ποινής που έχει επιβληθεί στο εν λόγω πρόσωπο (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503).
- 24 Στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι από την ως άνω απόφαση προκύπτει ότι το άρθρο 6, παράγραφοι 2, 3 και 5, του OLV αντιβαίνει προς το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλασιού 2002/584.
- 25 Κατά το αιτούν δικαστήριο, από την απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), προκύπτει επίσης ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αποκλείει ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLV, όπως ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS, σύμφωνα με την οποία το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλασιού 2002/584 αποτελεί τη συμβατική νομική βάση που απαιτεί η εν λόγω εθνική διάταξη προκειμένου να αναληφθεί η εκτέλεση της ποινής, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 4, σημείο 6, δεν απαιτεί, αντιθέτως προς τις διεθνείς συμβάσεις που διέπουν τις σχέσεις με τη Δημοκρατία της Πολωνίας, την υποβολή αιτήματος για ανάληψη εκ μέρους των αρχών

εκδόσεως του ΕΕΣ, εν προκειμένω των πολωνικών αρχών, και ότι, ως εκ τούτου, η ως άνω ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 3, του ΟΛW διασφαλίζει την πραγματική εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής στις Κάτω Χώρες.

- 26 Ωστόσο, ο Minister van Veiligheid en Justitie (Υπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης, Κάτω Χώρες) (στο εξής: Υπουργός), ο οποίος βάσει της ολλανδικής νομοθεσίας είναι το αρμόδιο όργανο για την εκτέλεση της ποινής, έκρινε ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 δεν συνιστά σύμβαση, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 3, του ΟΛW, όπως ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS.
- 27 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι, ανεξαρτήτως του αν η ερμηνεία του Υπουργού είναι ορθή, δεν μπορεί, υπό τις συνθήκες αυτές, να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω ερμηνεία διασφαλίζει την πραγματική εκτέλεση στις Κάτω Χώρες της ποινής που επιβλήθηκε στον D. A. Popławski.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, επομένως, αν είναι δυνατόν, βάσει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, να αφήσει ανεφάρμοστες τις διατάξεις της ολλανδικής νομοθεσίας που δεν είναι συμβατές προς τις διατάξεις αποφάσεως-πλαισίου, έστω και αν οι τελευταίες στερούνται άμεσου αποτελέσματος. Υπογραμμίζει ότι, εάν δεν εφαρμοσθεί το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, του ΟΛW, δεν θα συντρέχει πλέον λόγος αρνήσεως της παραδόσεως του D. A. Popławski στις πολωνικές αρχές.
- 29 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επιπλέον αν το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΟΛW, όπως τροποποιήθηκε με τον WETS, μπορεί να εφαρμοσθεί στη διαφορά της κύριας δίκης, δεδομένου ότι, μετά την εν λόγω τροποποίηση, η διάταξη αυτή δεν παραπέμπει πλέον σε συμβατική βάση προκειμένου να αναληφθεί πράγματι η εκτέλεση της ποινής στις Κάτω Χώρες.
- 30 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει βέβαια ότι, βάσει του άρθρου 5:2, παράγραφος 3, του WETS, οι διατάξεις του, οι οποίες μεταφέρουν την απόφαση-πλαίσιο 2008/909 στην εθνική έννομη τάξη, δεν εφαρμόζονται σε δικαστικές αποφάσεις που κατέστησαν αμετάκλητες πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011, όπως η απόφαση με την οποία επιβλήθηκε στον D. A. Popławski στερητική της ελευθερίας ποινή. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το άρθρο 5:2, παράγραφος 3, του WETS συνιστά εφαρμογή της δηλώσεως στην οποία προέβη το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δυνάμει του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 και ότι το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί επί του κύρους της δηλώσεως αυτής, ιδίως όσον αφορά τον ενδεχομένως όψιμο χαρακτήρα της, δεδομένου ότι πραγματοποιήθηκε μετά την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου.
- 31 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, εάν η εν λόγω δήλωση κριθεί άκυρη, οι εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 6 του ΟΛW όπως τροποποιήθηκε με τον WETS, θα μπορούν να εφαρμοσθούν, σύμφωνα με το άρθρο 26 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, στην εκτέλεση του εκδοθέντος εις βάρος του D. A. Popławski ΕΕΣ.
- 32 Εντούτοις, η εφαρμογή των εν λόγω εθνικών διατάξεων στη διαφορά της κύριας δίκης προϋποθέτει ότι το άρθρο 5:2, παράγραφος 3, του WETS μπορεί να ερμηνευθεί σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2008/909 και, στην αντίθετη περίπτωση, ότι το αιτούν δικαστήριο μπορεί να αφήσει ανεφάρμοστη τη διάταξη αυτή δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης. Επιπλέον, πρέπει να βεβαιωθεί ότι, σε περίπτωση αρνήσεως παραδόσεως βάσει του άρθρου 6 του ΟΛW, όπως τροποποιήθηκε με τον WETS, διασφαλίζεται η πραγματική εκτέλεση της ποινής στις Κάτω Χώρες.
- 33 Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, θα είναι δυνατή η άρνηση παραδόσεως του D. A. Popławski και η εκτέλεση της ποινής στις Κάτω Χώρες, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, του ΟΛW και το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Αν η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν δύναται να ερμηνεύσει τις εθνικές διατάξεις που θεσπίστηκαν σε εκτέλεση της αποφάσεως-πλαίσιου κατά τέτοιον τρόπο ώστε η εφαρμογή τους να οδηγήσει σε σύμφωνο προς την απόφαση-πλαίσιο αποτέλεσμα, πρέπει τότε αυτή βάσει της αρχής της υπεροχής να αφήσει ανεφάρμοστες τις εθνικές διατάξεις που είναι ασύμβατες με τις διατάξεις αυτής της αποφάσεως-πλαίσιου;
- 2) Είναι ισχυρή η δήλωση κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ, στην οποία αυτό δεν προέβη “κατά τη στιγμή της υιοθέτησης αυτής της αποφάσεως-πλαίσιου”, αλλά αργότερα;».

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 35 Με το δεύτερο ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξετασθεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ’ ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου 2008/909 έχει την έννοια ότι η δήλωση στην οποία προέβη κράτος μέλος δυνάμει της διατάξεως αυτής μετά από την ημερομηνία εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.
- 36 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, σκοπός της αποφάσεως-πλαίσιου 2008/909 είναι η θέσπιση των κανόνων βάσει των οποίων ένα κράτος μέλος μπορεί να αναγνωρίσει καταδικαστική απόφαση και να εκτελέσει την ποινή που επέβαλε άλλο κράτος μέλος, προκειμένου να διευκολύνει την κοινωνική επανένταξη του καταδίκου. Από το άρθρο 25 της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου προκύπτει ότι οι διατάξεις της εφαρμόζονται κατ’ αναλογία στην εκτέλεση καταδικαστικών αποφάσεων, κατά το μέτρο που συνάδουν με εκείνες της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584, οσάκις κράτος μέλος δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή σύμφωνα με το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584.
- 37 Σύμφωνα με το άρθρο 26, η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 αντικαθιστά, από τις 5 Δεκεμβρίου 2011, τις διατάξεις των συμβάσεων περί μεταφοράς καταδίκων, οι οποίες μνημονεύονται στο άρθρο αυτό και εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών. Από το άρθρο 28, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου προκύπτει ακόμη ότι και οι αιτήσεις για αναγνώριση και εκτέλεση καταδικαστικής αποφάσεως που ελήφθησαν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011 και εφεξής δεν διέπονται από τις ισχύουσες νομικές πράξεις περί μεταφοράς καταδίκων, αλλά από τους κανόνες που θεσπίζουν τα κράτη μέλη δυνάμει της ίδιας αποφάσεως-πλαίσιου.
- 38 Το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου 2008/909 επιτρέπει ωστόσο σε κάθε κράτος μέλος να υποβάλει δήλωση, κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου, με την οποία γνωστοποιεί ότι θα συνεχίσει να εφαρμόζει, ως κράτος εκδόσεως και εκτελέσεως, τις υπάρχουσες νομικές πράξεις περί μεταφοράς καταδίκων που ίσχυαν πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011 στις περιπτώσεις που η αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία που καθορίζει το εν λόγω κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι η ημερομηνία αυτή δεν είναι μεταγενέστερη της 5ης Δεκεμβρίου 2011. Όταν κράτος μέλος προβεί σε τέτοια δήλωση, οι προμνησθείσες πράξεις εφαρμόζονται στις καλυπτόμενες από την εν λόγω δήλωση περιπτώσεις σε σχέση με όλα τα άλλα κράτη μέλη, ασχέτως εάν αυτά έχουν προβεί ή όχι στην ίδια δήλωση.
- 39 Η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2008. Στις 24 Μαρτίου 2009, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπέβαλε στο Συμβούλιο δήλωση, δυνάμει του άρθρου 28, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου (ΕΕ 2009, L 265, σ. 41), με την οποία το κράτος μέλος αυτό γνωστοποίησε

ότι θα εφαρμόζε τις υπάρχουσες νομικές πράξεις περί μεταφοράς καταδίκων που ίσχυαν πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011 σε όλες τις περιπτώσεις όπου η αμετάκλητη απόφαση είχε εκδοθεί πριν από την ημερομηνία αυτή.

- 40 Από τις πληροφορίες που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι, μετά την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που εξετάζεται στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, η ανωτέρω δήλωση αποσύρθηκε από το Βασιλείο των Κάτω Χωρών με ισχύ από 1ης Ιουνίου 2018. Μολοταύτα, το αιτούν δικαστήριο έκρινε αναγκαίο να διατηρήσει το δεύτερο ερώτημά του, κυρίως διότι η Δημοκρατία της Πολωνίας είχε υποβάλει η ίδια δήλωση δυνάμει του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909 μετά την ημερομηνία εκδόσεως της τελευταίας, οπότε η εν λόγω δήλωση θα μπορούσε επίσης να είναι όψιμη.
- 41 Υπενθυμίζεται επ' αυτού ότι ο εθνικός δικαστής, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη για τη δικαστική απόφαση που πρόκειται να εκδοθεί, είναι αποκλειστικώς αρμόδιος να εκτιμήσει, με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες της υποθέσεως, τόσο το αν η προδικαστική απόφαση είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το αν τα ερωτήματα που υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή. Κατά συνέπεια, άπαξ και τα υποβαλλόμενα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο οφείλει, καταρχήν, να αποφανθεί (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, *Wightman* κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 26, καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 42 Επομένως, τα προδικαστικά ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που του είναι αναγκαία για να δώσει χρήσιμη απάντηση στα υποβαλλόμενα ερωτήματα (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, *Wightman* κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 27, καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 43 Εν προκειμένω, παρά την απόσυρση της δηλώσεως εκ μέρους του Βασιλείου των Κάτω Χωρών δυνάμει του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τις οποίες το Δικαστήριο μπορεί εν τέλει να αρνηθεί να αποφανθεί επί του υποβληθέντος ερωτήματος.
- 44 Συγκεκριμένα, αρκεί να σημειωθεί ότι το ζήτημα αν η δήλωση της Δημοκρατίας της Πολωνίας παράγει έννομα αποτελέσματα μπορεί να έχει σημασία στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909, η δήλωση αυτή υποχρεώνει τα λοιπά κράτη μέλη να συνεχίσουν να εφαρμόζουν, στις σχέσεις τους με τη Δημοκρατία της Πολωνίας και στις περιπτώσεις που ορίζονται με την εν λόγω δήλωση, τις υπάρχουσες νομικές πράξεις περί μεταφοράς καταδίκων που ίσχυαν πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2011.
- 45 Ως προς την ουσία, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909 συνιστά παρέκκλιση από το γενικό σύστημα που καθιερώνει το άρθρο 28, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού και ότι η εφαρμογή της παρεκκλίσεως αυτής ανατίθεται εξάλλου μονομερώς σε κάθε κράτος μέλος. Επομένως, η διάταξη αυτή πρέπει να τύχει συσταλτικής ερμηνείας (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, *van Vemde*, C-582/15, EU:C:2017:37, σκέψη 30).
- 46 Από το ίδιο το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει όμως ότι η σχετική δήλωση πρέπει να υποβληθεί από το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού. Επομένως, μια μεταγενέστερη της ανωτέρω ημερομηνίας δήλωση δεν πληροί τους όρους που ρητώς προέβλεψε ο νομοθέτης της Ένωσης, ούτως ώστε να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.

- 47 Η ως άνω ερμηνεία επιβεβαιώνεται από τη γενικότερη οικονομία της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909. Πράγματι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 47 των προτάσεών του, οσάκις η βούληση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να επιτρέψει την υποβολή δηλώσεως όχι μόνον κατά την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού, αλλά και σε μεταγενέστερο στάδιο, η δυνατότητα αυτή έχει προβλεφθεί ρητώς στην εν λόγω απόφαση-πλαisiο, όπως καταδεικνύουν το άρθρο 4, παράγραφος 7, καθώς και το άρθρο 7, παράγραφος 4.
- 48 Σημειωτέον, επίσης, ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση στις γραπτές παρατηρήσεις της, η εκ μέρους κράτους μέλους εκδήλωση και μόνον, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909 ή σε προγενέστερο στάδιο της καταρτίσεώς της, της προθέσεώς του να υποβάλει δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού δεν ισοδυναμεί με δήλωση κατά την έννοια της διατάξεως αυτής. Πράγματι, μια τέτοια δήλωση, αντιθέτως προς την απλή δήλωση προθέσεων, πρέπει να ορίζει, χωρίς αμφισημίες, την καταληκτική ημερομηνία εκδόσεως των αμετάκλητων καταδικαστικών αποφάσεων ως προς τις οποίες το οικείο κράτος μέλος προτίθεται να μην εφαρμόζει την εν λόγω απόφαση-πλαisiο.
- 49 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909 έχει την έννοια ότι η δήλωση στην οποία προβαίνει κράτος μέλος δυνάμει της διατάξεως αυτής μετά από την ημερομηνία εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού δεν μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 50 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έχει την έννοια ότι τα δικαστήρια κράτους μέλους οφείλουν να αφήνουν ανεφάρμοστη νομοθετική διάταξη του κράτους αυτού η οποία δεν είναι συμβατή προς τις διατάξεις αποφάσεως-πλαisiού.
- 51 Από τη διαβιβασθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ειδικότερα, αν δύναται να μην εφαρμόζει εθνικές διατάξεις οι οποίες κατά την κρίση του αντιβαίνουν στις αποφάσεις-πλαisiα 2002/584 και 2008/909.
- 52 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα, πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δικαίου της Ένωσης είναι η προέλευσή του από αυτόνομη πηγή δικαίου την οποία αποτελούν οι Συνθήκες, η υπεροχή του έναντι του δικαίου των κρατών μελών, καθώς και το άμεσο αποτέλεσμα πλήθους διατάξεων που εφαρμόζονται στους πολίτες των κρατών μελών και στα ίδια τα κράτη μέλη. Βάσει των ουσιωδών αυτών χαρακτηριστικών έχει διαμορφωθεί ένα συγκροτημένο πλέγμα αρχών, κανόνων και εννόμων σχέσεων που τελούν σε αλληλεξάρτηση μεταξύ τους και δεσμεύουν αμοιβαία την ίδια την Ένωση και τα κράτη μέλη της, καθώς και τα κράτη μέλη μεταξύ τους (βλ., μεταξύ άλλων, γνωμοδότηση 2/13, της 18ης Δεκεμβρίου 2014, EU:C:2014:2454, σκέψεις 166 και 167· απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 45, και γνωμοδότηση 1/17, της 30ής Απριλίου 2019, EU:C:2019:341, σκέψη 109).
- 53 Με την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης κατοχυρώνεται η υπεροχή του δικαίου της Ένωσης έναντι του δικαίου των κρατών μελών (απόφαση της 15ης Ιουλίου 1964, Costa, 6/64, EU:C:1964:66, σ. 1195).
- 54 Η αρχή αυτή επιβάλλει, ως εκ τούτου, σε όλες τις αρχές των κρατών μελών να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα των κανόνων της Ένωσης, το δε δίκαιο των κρατών μελών δεν μπορεί να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα που αναγνωρίζεται στους κανόνες αυτούς στο έδαφος των εν λόγω κρατών (πρβλ. αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, σκέψη 59, και της 4ης Δεκεμβρίου 2018, Minister for Justice and Equality και Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, σκέψη 39).

- 55 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου, βάσει της οποίας τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, κατά το μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύουν το εσωτερικό δίκαιο σύμφωνα προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, είναι εγγενής στο σύστημα των Συνθηκών, καθόσον επιτρέπει στα εθνικά δικαστήρια να εξασφαλίζουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης οσάκις αποφαίνονται επί των διαφορών των οποίων έχουν επιληφθεί (αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Koushaki, C-84/12, EU:C:2013:862, σκέψεις 75 και 76· της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognjanov, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 59, και της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 31).
- 56 Ομοίως, η πλήρης αποτελεσματικότητα των κανόνων του δικαίου της Ένωσης θα διακυβευόταν και η προστασία των δικαιωμάτων που αυτοί αναγνωρίζουν θα εξασθενίσει, εάν οι ιδιώτες δεν είχαν τη δυνατότητα να αποζημιωθούν, όταν τα δικαιώματά τους βλάπτονται από παράβαση του δικαίου της Ένωσης που καταλογίζεται σε κράτος μέλος (απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1991, Francovich κ.λπ., C-6/90 και C-9/90, EU:C:1991:428, σκέψη 33).
- 57 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα όλων των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η αρχή της υπεροχής επιβάλλει, ειδικότερα, στα εθνικά δικαστήρια να ερμηνεύουν, κατά το μέτρο του δυνατού, το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης και να παρέχουν στους ιδιώτες τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποζημίωση, όταν τα δικαιώματά τους βλάπτονται από παράβαση του δικαίου της Ένωσης καταλογιζόμενη σε κράτος μέλος.
- 58 Βάσει εξάλλου της αρχής της υπεροχής, σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας, το εθνικό δικαστήριο στο οποίο έχει ανατεθεί, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, η εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της Ένωσης έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητά τους, αφήνοντας εν ανάγκη αυτεπαγγέλτως ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, έστω και μεταγενέστερη, χωρίς να υποχρεούται να ζητήσει ή να αναμείνει την προηγούμενη εξαφάνισή της είτε διά της νομοθετικής οδού είτε μέσω οποιασδήποτε άλλης συνταγματικής διαδικασίας (πρβλ. απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2018, Minister for Justice and Equality και Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, σκέψη 35, καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 59 Πάντως, πρέπει ακόμη να λαμβάνονται υπόψη και άλλα ουσιώδη χαρακτηριστικά του δικαίου της Ένωσης και, ειδικότερα, η αναγνώριση άμεσου αποτελέσματος σε μέρος μόνον των διατάξεών του.
- 60 Η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης δεν είναι επομένως δυνατόν να καταλήγει στην αμφισβήτηση της βασικής διακρίσεως μεταξύ των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που έχουν άμεσο αποτέλεσμα και εκείνων που δεν έχουν ούτε, κατά συνέπεια, στην καθιέρωση ενιαίου καθεστώτος εφαρμογής του συνόλου των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης από τα εθνικά δικαστήρια.
- 61 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι κάθε αρμοδίως επιληφθέν υποθέσεως εθνικό δικαστήριο έχει την υποχρέωση, ως όργανο κράτους μέλους, να αφήνει ανεφάρμοστη κάθε διάταξη του εθνικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει άμεσο αποτέλεσμα στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί (πρβλ. αποφάσεις της 8ης Σεπτεμβρίου 2010, Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· της 24ης Ιανουαρίου 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, σκέψη 41, καθώς και της 6ης Νοεμβρίου 2018, Bauer και Willmeroth, C-569/16 και C-570/16, EU:C:2018:871, σκέψη 75).
- 62 Αντιθέτως, δεν χωρεί επίκληση μιας μη έχουσας άμεσο αποτέλεσμα διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, αυτής καθ'αυτήν, στο πλαίσιο διαφοράς αφορώσας το δίκαιο της Ένωσης, προκειμένου να μην εφαρμοσθεί μια αντιβαίνουσα προς αυτήν διάταξη του εθνικού δικαίου.

- 63 Επομένως, το εθνικό δικαστήριο δεν υπέχει, βάσει του δικαίου της Ένωσης και μόνον, την υποχρέωση να αφήνει ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου μη συμβατή προς διάταξη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία, όπως το άρθρο 27 αυτού, στερείται άμεσου αποτελέσματος (πρβλ. απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2014, *Association de médiation sociale*, C-176/12, EU:C:2014:2, σκέψεις 46 έως 48).
- 64 Ομοίως, η επίκληση διατάξεως οδηγίας, η οποία δεν είναι αρκούντως σαφής, ακριβής και απαλλαγμένη αιρέσεων ώστε να έχει άμεσο αποτέλεσμα, δεν μπορεί να καταλήγει, βάσει αποκλειστικώς του δικαίου της Ένωσης, στο να μην εφαρμόζεται από δικαστήριο κράτους μέλους μια διάταξη του εθνικού δικαίου (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2012, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, σκέψη 41· της 6ης Μαρτίου 2014, *Napoli*, C-595/12, EU:C:2014:128, σκέψη 50· της 25ης Ιουνίου 2015, *Indélic et investigiū Draudimas και Nemaniūnas*, C-671/13, EU:C:2015:418, σκέψη 60, καθώς και της 16ης Ιουλίου 2015, *Larentia + Minerva και Marenave Schiffahrt*, C-108/14 και C-109/14, EU:C:2015:496, σκέψεις 51 και 52).
- 65 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μια οδηγία δεν μπορεί αφ' εαυτής να γεννά υποχρεώσεις εις βάρος ιδιώτη και επομένως δεν χωρεί επίκλησή της έναντι αυτού ενώπιον εθνικού δικαστηρίου (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 26ης Σεπτεμβρίου 1996, *Arcaro*, C-168/95, EU:C:1996:363, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· της 17ης Ιουλίου 2008, *Arcor κ.λπ.*, C-152/07 έως C-154/07, EU:C:2008:426, σκέψη 35, καθώς και της 22ας Ιανουαρίου 2019, *Cresco Investigation*, C-193/17, EU:C:2019:43, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 66 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο δεσμευτικός χαρακτήρας μιας οδηγίας, στον οποίο στηρίζεται η δυνατότητα επικλήσεώς της, υφίσταται μόνον έναντι «κάθε κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται», η δε Ένωση δύναται να επιβάλει, κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο, υποχρεώσεις με άμεσο αποτέλεσμα εις βάρος ιδιωτών, μόνο στις περιπτώσεις που της απονέμεται εξουσία εκδόσεως κανονισμών (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2013, *Portgás*, C-425/12, EU:C:2013:829, σκέψη 22, και της 22ας Ιανουαρίου 2019, *Cresco Investigation*, C-193/17, EU:C:2019:43, σκέψη 72).
- 67 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, ακόμη και αν μια διάταξη οδηγίας είναι σαφής, ακριβής και απαλλαγμένη αιρέσεων, δεν σημαίνει ότι το εθνικό δικαστήριο δύναται να αφήνει ανεφάρμοστη μια αντίθετη προς αυτή διάταξη του εθνικού δικαίου, εάν κατ' αυτόν τον τρόπο επιβάλλεται πρόσθετη υποχρέωση σε ιδιώτη (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Μαΐου 2005, *Berlusconi κ.λπ.*, C-387/02, C-391/02 και C-403/02, EU:C:2005:270, σκέψεις 72 και 73· της 17ης Ιουλίου 2008, *Arcor κ.λπ.*, C-152/07 έως C-154/07, EU:C:2008:426, σκέψεις 35 έως 44· της 27ης Φεβρουαρίου 2014, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, σκέψεις 46 και 47· της 7ης Αυγούστου 2018, *Smith*, C-122/17, EU:C:2018:631, σκέψη 49, καθώς και της 22ας Ιανουαρίου 2019, *Cresco Investigation*, C-193/17, EU:C:2019:43, σκέψη 73).
- 68 Όπως επιβεβαιώνεται από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 64 έως 67 της παρούσας αποφάσεως, η υποχρέωση του εθνικού δικαστηρίου να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εσωτερικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης, καίτοι απορρέει από την υπεροχή που αναγνωρίζεται στην τελευταία αυτή διάταξη, εξαρτάται, εντούτοις, από το κατά πόσον αυτή έχει άμεσο αποτέλεσμα στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί το ανωτέρω δικαστήριο. Ως εκ τούτου, εθνικό δικαστήριο δεν υποχρεούται, βάσει του δικαίου της Ένωσης και μόνο, να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εσωτερικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης, εάν η τελευταία στερείται άμεσου αποτελέσματος.
- 69 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι τόσο η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 όσο και η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 στερούνται άμεσου αποτελέσματος. Πράγματι, οι εν λόγω αποφάσεις-πλαίσια εκδόθηκαν βάσει του πρώην τρίτου πυλώνα της Ένωσης, κατ' εφαρμογήν ειδικότερα του άρθρου 34, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΕΕ. Η διάταξη όμως αυτή προέβλεπε, αφενός, ότι οι αποφάσεις-πλαίσια δεσμεύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά το προς επίτευξη αποτέλεσμα, ενώ οι εθνικές αρχές είναι αρμόδιες για τη

μορφή και τα σχετικά μέσα, και, αφετέρου, ότι οι αποφάσεις-πλαίσια δεν μπορούν να έχουν άμεσο αποτέλεσμα (αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 56, και της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 26).

- 70 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά το άρθρο 9 του προσαρτημένου στις Συνθήκες πρωτοκόλλου (αριθ. 36) σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις, τα έννομα αποτελέσματα των πράξεων των θεσμικών και άλλων οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης οι οποίες εκδόθηκαν δυνάμει της Συνθήκης ΕΕ πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας διατηρούνται έως ότου οι πράξεις αυτές καταργηθούν, ακυρωθούν ή τροποποιηθούν κατ' εφαρμογήν των Συνθηκών. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι οι αποφάσεις-πλαίσια 2002/584 και 2008/909 δεν καταργήθηκαν, δεν ακυρώθηκαν και δεν τροποποιήθηκαν, εξακολουθούν να παράγουν τα έννομα αποτελέσματά τους σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΕΕ (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 57).
- 71 Δεδομένου ότι οι προμνησθείσες αποφάσεις-πλαίσια στερούνται άμεσου αποτελέσματος βάσει της ίδιας της Συνθήκης ΕΕ, από τη σκέψη 68 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι δικαστήριο κράτους μέλους δεν υποχρεούται, βάσει του δικαίου της Ένωσης και μόνον, να μην εφαρμόσει διάταξη του εθνικού του δικαίου που αντιβαίνει προς τις εν λόγω αποφάσεις-πλαίσια.
- 72 Τρίτον, υπενθυμίζεται ότι, μολονότι οι αποφάσεις-πλαίσια δεν μπορούν να παράγουν άμεσο αποτέλεσμα, εντούτοις, ο δεσμευτικός χαρακτήρας τους συνεπάγεται ότι οι εθνικές αρχές υπέχουν υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού τους δικαίου από την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά των εν λόγω αποφάσεων-πλαισίων στην εθνική έννομη τάξη (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψεις 58 και 61).
- 73 Επομένως, κατά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, οι αρχές αυτές οφείλουν να το ερμηνεύουν, κατά το μέτρο του δυνατού, με γνώμονα το γράμμα και τον σκοπό της αποφάσεως-πλαισίου, προκειμένου να επιτυγχάνεται το αποτέλεσμα που επιδιώκεται με αυτήν (πρβλ. αποφάσεις της 16ης Ιουνίου 2005, *Rupino*, C-105/03, EU:C:2005:386, σκέψη 43· της 5ης Σεπτεμβρίου 2012, *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, σκέψη 54· της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 59, και της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 31).
- 74 Η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου υπόκειται ωστόσο σε ορισμένα όρια.
- 75 Συγκεκριμένα, οι γενικές αρχές του δικαίου, ιδίως οι αρχές της ασφάλειας δικαίου και της μη αναδρομικότητας, αντιτίθενται ειδικότερα στο να καταλήγει η υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου, βάσει αποφάσεως-πλαισίου και ανεξαρτήτως νόμου που έχει ενδεχομένως εκδοθεί προς εφαρμογή της, στη θεμελίωση ή την επίταση της ποινικής ευθύνης όσων έχουν διαπράξει αδίκημα (πρβλ. αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψεις 63 και 64, καθώς και της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 32).
- 76 Ομοίως, η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για να θεμελιώσει ερμηνεία *contra legem* του εθνικού δικαίου (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Με άλλα λόγια, η υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας παύει να υφίσταται όταν το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να εφαρμοσθεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε να καταλήγει σε αποτέλεσμα σύμφωνο προς το επιδιωκόμενο με την οικεία απόφαση-πλαίσιο (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 66).

- 77 Τούτων δοθέντων, η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας επιβάλλει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εσωτερικού δικαίου και να εφαρμόζονται οι αναγνωρισμένες από αυτό μέθοδοι ερμηνείας, προκειμένου να διασφαλίζεται η πλήρης αποτελεσματικότητα της οικείας αποφάσεως-πλαίσιου και να επιτυγχάνεται λύση σύμφωνη προς τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Σεπτεμβρίου 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, σκέψη 56 της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 34, και της 12ης Φεβρουαρίου 2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, σκέψη 68).
- 78 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να μεταβάλουν, εφόσον είναι αναγκαίο, μια πάγια νομολογία εάν αυτή στηρίζεται σε ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου μη συμβατή προς τους σκοπούς μιας αποφάσεως-πλαίσιου και να μην ακολουθούν, αυτεπαγγέλτως, κάθε εκ μέρους ανώτερου δικαστηρίου ερμηνεία που τους επιβάλλεται βάσει του εθνικού δικαίου, εφόσον η ερμηνεία αυτή δεν συνάδει προς τη σχετική απόφαση-πλαίσιο (πρβλ. αποφάσεις της 19ης Απριλίου 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, σκέψη 33, καθώς και της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψεις 35 και 36).
- 79 Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν ορθή η κρίση εθνικού δικαστηρίου ότι αδυνατεί να ερμηνεύσει εθνική διάταξη σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για τον λόγο και μόνον ότι η διάταξη αυτή έχει ερμηνευθεί παγίως κατά τρόπο μη συνάδοντα προς το δίκαιο αυτό (αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 69, και της 6ης Νοεμβρίου 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, σκέψη 60), ή εφαρμόζεται κατά τέτοιο τρόπο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.
- 80 Όσον αφορά, εν προκειμένω, την υποχρέωση ερμηνείας της ολλανδικής νομοθεσίας, και ειδικότερα του OLW, σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα.
- 81 Στη σκέψη 37 της αποφάσεως της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η υποχρέωση του εθνικού δικαστή να διασφαλίσει την πλήρη αποτελεσματικότητα της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584 συνεπάγεται υποχρέωση του Βασιλείου των Κάτω Χωρών να εκτελέσει το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης ΕΕΣ ή, σε περίπτωση αρνήσεως, την υποχρέωσή του να διασφαλίσει την πραγματική εκτέλεση στις Κάτω Χώρες της ποινής που επιβλήθηκε στην Πολωνία εις βάρος του D. A. Popławski.
- 82 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι η ατιμωρησία του καταζητουμένου δεν θα ήταν συμβατή προς τον σκοπό που επιδιώκει τόσο η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 23, και της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, σκέψη 47) όσο και το άρθρο 3, παράγραφος 17, ΣΕΕ, κατά το οποίο η Ένωση παρέχει στους πολίτες της χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, την πρόληψη και την καταστολή της εγκληματικότητας [απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Συνθήκες κρατήσεως στην Ουγγαρία), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, σκέψη 86].
- 83 Το Δικαστήριο έχει επίσης υπογραμμίσει ότι η υποχρέωση που αναφέρθηκε στη σκέψη 81 της παρούσας αποφάσεως ουδόλως επηρεάζει τον προσδιορισμό της ποινικής ευθύνης του D. A. Popławski, σύμφωνα με την απόφαση που εξέδωσε εις βάρος του στις 5 Φεβρουαρίου 2007 το Sąd Rejonowy w Poznaniu (περιφερειακό δικαστήριο Poznań), και, κατά μείζονα λόγο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτείνει την ευθύνη αυτή, κατά την έννοια της σκέψεως 75 της παρούσας αποφάσεως (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 37).

- 84 Από τη διαβιβασθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι, εφόσον δεν προβεί σε ερμηνεία *contra legem*, αποκλείεται η δυνατότητα εφαρμογής του OLW, προκειμένου να εκτελεσθεί το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης ΕΕΣ και να παραδοθεί ο D. A. Popławski στις πολωνικές δικαστικές αρχές.
- 85 Ως εκ τούτου, εφόσον αποβαίνει πράγματι αδύνατη μια ερμηνεία του εθνικού δικαίου που να καταλήγει στην εκτέλεση του εις βάρος του D. A. Popławski εκδοθέντος ΕΕΣ, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, το τελευταίο οφείλει ακόμη, κατά το μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύσει την κρίσιμη ολλανδική νομοθεσία και, ιδίως, το άρθρο 6 του OLW, βάσει του οποίου δεν γίνεται δεκτό το αίτημα παραδόσεως του D. A. Popławski στις πολωνικές αρχές, κατά τρόπον ώστε η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής να καταστήσει δυνατή, με δεδομένο ότι οι Κάτω Χώρες αναλαμβάνουν πράγματι την εκτέλεση της επιβληθείσας στον D. A. Popławski ποινής, την αποφυγή της ατιμωρησίας του και την εξεύρεση λύσεως συμβατής προς τον σκοπό που επιδιώκεται με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, όπως αυτός υπομνήσθηκε στη σκέψη 82 της παρούσας αποφάσεως.
- 86 Συναφώς, όπως το Δικαστήριο υπογράμμισε στη σκέψη 23 της αποφάσεως της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), δεν μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνη προς την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, όπως το άρθρο 6 του OLW, θέτει σε εφαρμογή τον λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως ΕΕΣ εκδοθέντος προς εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής ή στερητικού της ελευθερίας μέτρου ασφαλείας που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, προβλέποντας ότι οι δικαστικές αρχές του κράτους αυτού οφείλουν, εν πάση περιπτώσει, να αρνηθούν την εκτέλεση ΕΕΣ εάν ο καταζητούμενος διαμένει στο εν λόγω κράτος μέλος, χωρίς οι αρχές αυτές να διαθέτουν οιοδήποτε περιθώριο εκτιμήσεως και χωρίς το εν λόγω κράτος μέλος να δεσμεύεται να εκτελέσει πράγματι τη στερητική της ελευθερίας ποινή που έχει επιβληθεί στον καταζητούμενο αυτόν, δημιουργώντας κατά τον τρόπο αυτό κίνδυνο ατιμωρησίας του.
- 87 Υπό τις συνθήκες αυτές, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο, το οποίο καλείται να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμες απαντήσεις στο πλαίσιο μιας προδικαστικής παραπομπής, μπορεί να παράσχει διευκρινίσεις προκειμένου να καθοδηγήσει το εθνικό δικαστήριο στην εκτίμησή του και να του υποδείξει ποια ερμηνεία του εθνικού δικαίου θα εκπλήρωνε την υποχρέωσή του να το ερμηνεύσει σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2018, Klohn, C-167/17, EU:C:2018:833, σκέψη 68).
- 88 Εν προκειμένω, όσον αφορά, καταρχάς, την υποχρέωση, η οποία επιβάλλεται με το άρθρο 4, παράγραφος 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 και υπομνήσθηκε στη σκέψη 86 της παρούσας αποφάσεως, να διασφαλίζεται ότι, σε περίπτωση αρνήσεως εκτελέσεως του ΕΕΣ, το κράτος μέλος εκτελέσεως δεσμεύεται να εκτελέσει πράγματι τη στερητική της ελευθερίας ποινή, πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω υποχρέωση προϋποθέτει πραγματική δέσμευση του εν λόγω κράτους μέλους να εκτελέσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή που έχει επιβληθεί στον καταζητούμενο, με αποτέλεσμα, εν πάση περιπτώσει, το γεγονός και μόνον ότι το κράτος αυτό δηλώνει ότι είναι «διατεθειμένο» να εκτελέσει την ποινή να μην μπορεί να δικαιολογήσει τέτοια άρνηση. Ως εκ τούτου, πριν από κάθε άρνηση εκτελέσεως ΕΕΣ, η δικαστική αρχή εκτελέσεως οφείλει να εξακριβώνει τη δυνατότητα πραγματικής εκτελέσεως της ποινής σύμφωνα με το εσωτερικό της δίκαιο (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 22).
- 89 Πλην όμως, όπως προκύπτει από τη σκέψη 38 της αποφάσεως της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), κατά το αιτούν δικαστήριο, η δήλωση με την οποία η Openbaar Ministerie (Εισαγγελία, Κάτω Χώρες) γνωστοποιεί στη δικαστική αρχή εκδόσεως ότι είναι διατεθειμένη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως αυτό ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS, να αναλάβει την εκτέλεση της ποινής βάσει του επίμαχου στην υπόθεση της κύριας δίκης ΕΕΣ, δεν είναι δυνατόν να ερμηνευθεί ως αποτελούσα πραγματική δέσμευση του Βασιλείου των Κάτω

Χωρών να εκτελέσει την ποινή αυτή, εκτός και εάν το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584 μπορεί να θεωρηθεί συμβατική νομική βάση, κατά την έννοια του προμνησθέντος άρθρου 6, παράγραφος 3, για την πραγματική εκτέλεση της ποινής αυτής στις Κάτω Χώρες.

- 90 Μολονότι εναπόκειται αποκλειστικώς στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν η ολλανδική νομοθεσία μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 μπορεί να εξομοιωθεί με μια τέτοια συμβατική νομική βάση, ούτως ώστε να τύχει εφαρμογής το άρθρο 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αποκλείει την εξομοίωση αυτή.
- 91 Συγκεκριμένα, αφενός, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 5, 7 και 11, καθώς και με το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584, η τελευταία αντικαθιστά, όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, όλες τις προηγούμενες νομικές πράξεις σχετικά με την έκδοση, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών συμβάσεων που ίσχυαν μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών. Επιπλέον, δεδομένου ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584, μολονότι υπάγεται σε ιδιαίτερο, καθοριζόμενο από το δίκαιο της Ένωσης, νομικό καθεστώς, ισχύει παράλληλα με τις συμβάσεις περί εκδόσεως που δεσμεύουν τα διάφορα κράτη μέλη έναντι τρίτων κρατών, δεν φαίνεται να αποκλείεται εξ ορισμού η εξομοίωσή της με μια τέτοια σύμβαση [πρβλ. αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 41, και της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 39].
- 92 Αφετέρου, το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 δεν περιέχει καμία διάταξη που να επιτρέπει το συμπέρασμα ότι αποκλείει την ερμηνεία της φράσεως «άλλη εφαρμοστέα σύμβαση» του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS, υπό την έννοια ότι αυτή καλύπτει επίσης και το άρθρο 4, σημείο 6, της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού, δεδομένου ότι με μια τέτοια ερμηνεία διασφαλίζεται ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δύναται να αρνηθεί να εκτελέσει το ΕΕΣ μόνον υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η πραγματική εκτέλεση στις Κάτω Χώρες της επιβληθείσας εις βάρος του D. A. Popławski ποινής και επιτυγχάνεται επομένως λύση σύμφωνη προς τον σκοπό που επιδιώκει η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 42).
- 93 Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι η εξομοίωση αυτή παρέχει, σύμφωνα με την εκ μέρους του ερμηνεία της ολλανδικής νομοθεσίας, τη διασφάλιση ότι η απόφαση με την οποία καταδικάσθηκε ο D. A. Popławski θα εκτελεσθεί πράγματι στις Κάτω Χώρες. Σημειώνει, ωστόσο, ότι ο Υπουργός, ο οποίος κλήθηκε να παρέμβει στην επίμαχη στην κύρια δίκη διαδικασία βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 4, του OLW, εκτιμά ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 δεν μπορεί να συνιστά σύμβαση κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως αυτό ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS.
- 94 Συναφώς, αφενός, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 72 της παρούσας αποφάσεως, στην υποχρέωση ερμηνείας του εθνικού δικαίου σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 υπόκεινται όλες οι εθνικές αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένου, εν προκειμένω, του Υπουργού. Ως εκ τούτου, ο τελευταίος οφείλει, όπως άλλωστε και οι δικαστικές αρχές, να ερμηνεύσει την ολλανδική νομοθεσία, κατά το μέτρο του δυνατού, με γνώμονα το γράμμα και τον σκοπό της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού, ώστε, δεδομένης της δεσμεύσεως των Κάτω Χωρών για την εκτέλεση της επιβληθείσας στον D. A. Popławski ποινής, να διαφυλαχθεί η αποτελεσματικότητα της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584, κάτι που διασφαλίζει η υπομνησθείσα στη σκέψη 92 της παρούσας αποφάσεως ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 3 του OLW, όπως αυτό ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS.
- 95 Αφετέρου, το γεγονός ότι ο Υπουργός υποστηρίζει μια μη συμβατή προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας ουδόλως αποκλείει την υποχρέωση που υπέχει το αιτούν δικαστήριο να ερμηνεύσει την εθνική νομοθεσία σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

- 96 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο, καθόσον η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 εγκαθιδρύει μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών αρχών των κρατών μελών, η δε απόφαση περί εκτελέσεως ΕΕΣ πρέπει να λαμβάνεται από δικαστική αρχή που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που είναι συμφυείς με την αποτελεσματική δικαστική προστασία και στις οποίες περιλαμβάνεται η απαίτηση για εγγύηση της ανεξαρτησίας, ούτως ώστε η συνολική προβλεπόμενη από την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο διαδικασία να διεξάγεται υπό δικαστικό έλεγχο [πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 56]. Επομένως, δεδομένου ότι ο Υπουργός δεν είναι δικαστική αρχή, κατά την έννοια της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου (πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, σκέψη 45), η απόφαση σχετικά με την εκτέλεση του εκδοθέντος εις βάρος του D. A. Popławski ΕΕΣ δεν είναι δυνατόν να εξαρτάται από την εκ μέρους του Υπουργού ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLW.
- 97 Ως εκ τούτου, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί βασίμως ότι αδυνατεί να ερμηνεύσει το προμνησθέν άρθρο 6, παράγραφος 3, κατά τρόπο σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης, απλώς και μόνον επειδή η διάταξη αυτή έχει ερμηνευθεί από τον Υπουργό κατά τρόπο μη συμβατό προς το δίκαιο αυτό (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Oghyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 69).
- 98 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, εάν το αιτούν δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 μπορεί να εξομοιωθεί, σύμφωνα με τις μεθόδους ερμηνείας που αναγνωρίζονται στο ολλανδικό δίκαιο, με σύμβαση, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 3, του OLW, όπως αυτό ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του WETS, οφείλει να εφαρμόσει την εν λόγω διάταξη, όπως αυτή ερμηνεύθηκε, στη διαφορά της κύριας δίκης, χωρίς να λάβει υπόψη το γεγονός ότι ο Υπουργός αντιτίθεται στην ερμηνεία αυτή.
- 99 Όσον αφορά, περαιτέρω, την υποχρέωση –η οποία επιβάλλεται με το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 και υπομνήσθηκε στη σκέψη 86 της παρούσας αποφάσεως– να διασφαλίζεται στη δικαστική αρχή εκτελέσεως περιθώριο εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως ΕΕΣ που προβλέπει η διάταξη αυτή, υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι η εν λόγω αρχή πρέπει να μπορεί να λάβει υπόψη τον σκοπό που επιδιώκεται με τον λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως που προβλέπει η διάταξη αυτή, ο οποίος, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, συνίσταται στην παροχή στη δικαστική αρχή εκτελέσεως της δυνατότητας να μεριμνήσει ιδιαίτερα ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες κοινωνικής επανεντάξεως του καταζητουμένου μετά την έκτιση της ποινής στην οποία αυτός έχει καταδικασθεί (απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 21).
- 100 Επομένως, η παρεχόμενη στη δικαστική αρχή εκτελέσεως δυνατότητα να αρνείται, βάσει του προμνησθέντος άρθρου 4, σημείο 6, την παράδοση του καταζητουμένου μπορεί να εφαρμοσθεί μόνον εάν η εν λόγω δικαστική αρχή, αφού εξακριβώσει, αφενός, αν το εν λόγω πρόσωπο διαμένει στο κράτος μέλος εκτελέσεως, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και, αφετέρου, αν η στερητική της ελευθερίας ποινή που επιβλήθηκε από το κράτος μέλος εκδόσεως στο προαναφερθέν πρόσωπο μπορεί πραγματικά να εκτελεσθεί εντός του κράτους μέλους εκτελέσεως, εκτιμήσει ότι υπάρχει θεμιτό συμφέρον που δικαιολογεί την εκτέλεση της επιβληθείσας από το κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος ποινής εντός του κράτους μέλους εκτελέσεως (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, σκέψη 37).
- 101 Ως εκ τούτου, εναπόκειται κατά κύριο λόγο στο αιτούν δικαστήριο να ερμηνεύσει το εθνικό του δίκαιο, στο μέτρο του δυνατού, σύμφωνα με την απαίτηση που υπομνήσθηκε στην προηγούμενη σκέψη.
- 102 Το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει, τουλάχιστον, να προβεί σε ερμηνεία της εθνικής του νομοθεσίας βάσει της οποίας να μπορεί να καταλήξει σε λύση η οποία, στην υπόθεση της κύριας δίκης, να μην είναι αντίθετη στον σκοπό που επιδιώκει η απόφαση-πλαίσιο 2002/584. Συγκεκριμένα, η υποχρέωση

σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας εξακολουθεί να υφίσταται ενόσω η εθνική νομοθεσία μπορεί να εφαρμοσθεί κατά τρόπο που να καταλήγει σε αποτέλεσμα συγκρίσιμο με εκείνο που επιδιώκεται με την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο (πρβλ. απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognjanov, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 66).

- 103 Επ' αυτού, από τις προϋποθέσεις εφαρμογής του προβλεπόμενου στο άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως ΕΕΣ προκύπτει ότι βούληση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος ατιμωρησίας του καταζητούμενου προσώπου (πρβλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, σκέψη 47), σύμφωνα με τον γενικότερο σκοπό της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, όπως αυτός υπογραμμίσθηκε στη σκέψη 82 της παρούσας αποφάσεως.
- 104 Πλην όμως, η ερμηνεία του άρθρου 6 του OLW υπό την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να εκτελέσει το εκδοθέν εις βάρος του D. A. Popławski ΕΕΣ, δεν αποκλείει κατ' ανάγκη την εξάλειψη κάθε κινδύνου ατιμωρησίας του D. A. Popławski και, ως εκ τούτου, την εκπλήρωση του σκοπού που επιδιώκεται με την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο και την τήρηση της υποχρέωσης που αυτή επιβάλλει, εν προκειμένω στις Κάτω Χώρες, κατά τα προεκτεθέντα στις σκέψεις 81 και 82 της παρούσας αποφάσεως.
- 105 Αντιθέτως, τυχόν απαίτηση, προκειμένου η ερμηνεία του άρθρου 6 του OLW να θεωρηθεί σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, να παρέχει η διάταξη αυτή περιθώριο εκτιμήσεως στο αιτούν δικαστήριο, επιτρέποντάς του να εκτελέσει το εις βάρος του D. A. Popławski εκδοθέν ΕΕΣ εφόσον κρίνει ότι κανένα έννομο συμφέρον δεν δικαιολογεί την εκτέλεση στις Κάτω Χώρες της επιβληθείσας ποινής, θα ενείχε τον κίνδυνο, εάν η εθνική νομοθεσία δεν μπορούσε να ερμηνευθεί σύμφωνα με την εν λόγω απαίτηση, να καταστεί αδύνατη, λαμβανομένου υπόψη ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα, όχι μόνον η παράδοση του D. A. Popławski στις πολωνικές δικαστικές αρχές αλλά και η πραγματική εκτέλεση της ποινής του στις Κάτω Χώρες.
- 106 Ένα τέτοιο όμως αποτέλεσμα θα συνεπαγόταν ατιμωρησία του καταζητούμενου και θα αντέβαινε στον σκοπό που επιδιώκεται με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 και στην υποχρέωση που αυτή επιβάλλει εν προκειμένω στις Κάτω Χώρες, κατά τα προεκτεθέντα στις σκέψεις 81 και 82 της παρούσας αποφάσεως.
- 107 Υπό τις ως άνω συνθήκες, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το αιτούν δικαστήριο θα προέβαινε σε μια συνάδουσα προς τους σκοπούς της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 ερμηνεία της ολλανδικής νομοθεσίας, ερμηνεύοντάς την υπό την έννοια ότι η άρνηση εκτελέσεως του επίμαχου στην υπόθεση της κύριας δίκης ΕΕΣ που εκδόθηκε από τη Δημοκρατία της Πολωνίας εξαρτάται από τη διασφάλιση ότι η στερητική της ελευθερίας ποινή στην οποία καταδικάσθηκε ο D. A. Popławski θα εκτελεσθεί πράγματι στις Κάτω Χώρες, τούτο δε παρότι η εν λόγω νομοθεσία προβλέπει την αυτοδίκαιη άρνηση της εκτέλεσης.
- 108 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που παρασχέθηκαν με την απόφαση περί παραπομπής, μια τέτοια, σύμφωνη με το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 ερμηνεία της ολλανδικής νομοθεσίας φαίνεται να είναι δυνατή και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να επιτραπεί η εκτέλεση στις Κάτω Χώρες της στερητικής της ελευθερίας ποινής στην οποία καταδικάσθηκε ο D. A. Popławski στην Πολωνία, πράγμα που, ωστόσο, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 109 Βάσει των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να αφήνουν ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία δεν είναι συμβατή προς τις διατάξεις αποφάσεως-πλαισίου, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη αποφάσεις-πλαίσια, τα έννομα αποτελέσματα των οποίων διατηρούνται σύμφωνα με το άρθρο 9 του προσαρτημένου στις Συνθήκες πρωτοκόλλου (αριθ. 36) σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές στερούνται άμεσου

αποτελέσματος. Εντούτοις, οι αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, οφείλουν να προβαίνουν, κατά το μέτρο του δυνατού, σε μια σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας τους που να καθιστά δυνατή την επίτευξη ενός αποτελέσματος συμβατού με τον σκοπό που επιδιώκει η οικεία απόφαση-πλαίσιο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 110 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει την έννοια ότι η δήλωση στην οποία προβαίνει κράτος μέλος δυνάμει της διατάξεως αυτής μετά από την ημερομηνία εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού δεν μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.
- 2) Η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να αφήνουν ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία δεν είναι συμβατή προς τις διατάξεις αποφάσεως-πλαisiού, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη αποφάσεις-πλαίσια, τα έννομα αποτελέσματα των οποίων διατηρούνται σύμφωνα με το άρθρο 9 του προσαρτημένου στις Συνθήκες πρωτοκόλλου (αριθ. 36) σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές στερούνται άμεσου αποτελέσματος. Εντούτοις, οι αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, οφείλουν να προβαίνουν, κατά το μέτρο του δυνατού, σε μια σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας τους που να καθιστά δυνατή την επίτευξη ενός αποτελέσματος συμβατού με τον σκοπό που επιδιώκει η οικεία απόφαση-πλαίσιο.

(υπογραφές)